

ACADEMIA ROMÂNĂ
STUDII ȘI CERCETĂRI

XXV

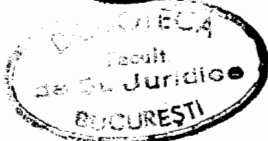
MEGLENOROMÂNII

III

D I C Ț I O N A R M E G L E N O R O M Â N

DE
TH. CAPIDAN

PROFESOR UNIVERSITAR
MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE

MONITORUL OFICIAL
ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ

DEPOZITUL GENERAL
CARTEA ROMÂNEASCĂ
B-DUL ACADEMIEI 3-5

BUCUREȘTI

P R E F A Ț A

Lucrarea de față cuprinde cuvintele din dialectul meglenit pe care le-am extras din textele mele publicate în *Meglenoromânii* vol. II, din comunicările ce mi s'au făcut între anii 1909—1919, la Salonic și în Meglen, de către tineri meglenoromâni — cei mai mulți foști elevi ai « Școalei Superioare de Comerț din Salonic », unde subsemnatul funcționam ca director și profesor — din materialul strâns cu Chestionarul mare (de 4800 întrebări) al « Atlasului Lingvistic al României » în ancheta pe care am făcut-o împreună cu d-l Sever Pop, între 20 Aprilie și 13 Mai 1933, la Meglenoromânii colonizați în Cadrilater și dintr'o lucrare mică, de specialitate, referitoare la cultura gândacilor de mătase, intitulată *Cum si cată bubili* (cum se cultivă gândacii de mătase), compusă din două părți: I. *Usul' u cu cari putem si dubim cujurets mul' ts și di bun soiu* (îndrumări cu care putem să câștigăm gogoși de mătase multe și de soiu bun), II. *Cum tribuiaști si u spăstrim casa jundi tsearim si cățqm bubi* (cum trebuie să curățim casa în care vrem să cultivăm gândaci de mătase). Această cărticică cuprinde o serie de sfaturi scrise în graiul meglenit, împetriștat pe alocuri cu cuvinte literare, pentru Românii din Meglen cari se îndeletnicesc cu creșterea gândacilor de mătase. Autorul lucrării nu este dat. Se arată numai anul și locul unde s'a tipărit: Salonic, 1907.

Cele mai multe comunicări mi s'au făcut de către d-nii: Chr. Iufu, George Demetru, Ioan Golea, Ioan Liveanu (Oșani) și Tașcu Papatanase

---

(Huma); mai puține de d-nii: Dimitrie Papadionisie (Oșani), Pandeli Meghia (Liumnița), Nicola Papadumitru (Cupa), Nicola Tanur și Stavri Hristu (Lugunța), Vangheli Jara (Țârnareca) și Hasan Ibrahim (Nânta). Aceste comunicări mi se făceau după anumite întrebări pe cari li le puneam în scris, după dicționare, după lucrări de industrie casnică etc. Pentru derivațiune am întrebuițat două lucrări, una a subsemnatului și alta a d-lui Sextil Pușcariu, amândouă publicate în *Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache*, XV, p. 1—80 și VIII, p. 86—232. D-l George Demetru (Oșani) a citit din aceste lucrări toate derivatele dacoromâne și aromâne, însemnând pe fișe formele corespunzătoare din dialectul meglinit. Astfel, am reușit să obțin un număr de forme derivate prin sufixe, care nu se întâlnesc în textele strânse de mine.

La toți câți mi-au ajutat să strâng materialul lexical din acest volum, mai cu seamă foștilor mei elevi din Salonic, le aduc aici viile mele mulțumiri. Nu mai puțin mulțumesc d-lor Demetru Macrea, licențiat în litere, pentru bunăvoința ce a avut de a controla citatele și I. Biriș, student în litere, pentru ajutorul dat la transcrierea acestei lucrări.

Însă cea mai mare recunoștință o datoresc Academiei Române, fără ajutorul căreia, toată munca mea de ani de zile, pentru strângerea tezaurului lexical al unui graiu care astăzi este pe ducă, ar fi rămas zadarnică.

ALR.	==	Atlasul Lingvistic al României ¹⁾ .
B.	==	Cum si cată bubili. Salonic 1907.
CDDE.	==	I. A. Candrea, Ov. Densușianu, Dicționarul Etimologic al Limbii Române, București, 1907.
C. I	==	Chr. Iufu (Oșani).
D. P.	==	Dumitru Papadionisie (Oșani).
G. D.	==	George Demetru (Oșani).
GH. T.	==	Gheorghe Hristu Tagare (Oșani).
H. I.	==	Hasan Ibraim (Nânta).
I. G.	==	Ion Golea (Oșani).
I. L.	==	Ioan Liveanu (Oșani).
N. P.	==	Nicola Papadumitru (Cupa).
N. T.	==	Nicola Tanur (Lugunța).
P. M.	==	Pandeli Meghia (Liumnița).
S. H.	==	Stavri Hristu (Lugunța).
T. P.	==	Tașcu Papatanski (Huma).
V. J.	==	Vangheli Jara (Țârnareca).
C o m.	==	Comunicat.

Observațiune. Cifrele cu asterisc dela sfârșitul citatelor arată numărul de ordine al ghicitorilor din *Meglenoromâni*, vol. II; cele fără asterisc și cifrele romane arată numărul de ordine al frazeologiei și al cântecelor din același volum. Transcrierea citatelor este aceeași ca în vol. I și II. Cuvintele începătoare cu *tș* urmează după litera *c*, iar cele cu *dž*, după *g*.

---

¹⁾ Când după ALR. nu este dat numărul întrebării, atunci se înțelege că cuvântul a fost extras din răspunsurile date la introducerea chestionarului.